

Asia: VN/29848/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta (nikotiinipussit)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne sallittuja makuja koskevaan sääntelyyn

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että nikotiinipussien lisämakuina sallittaisiin mentoli ja minttu. Näkemyksemme on, että nikotiinipusseista tulee kieltää kaikki ylimääräiset maut, samoin kuin ne on tupakkalaissa kielletty savukkeista, kääretupakasta ja kuumennettavista tupakkatuotteista sekä nikotiininesteistä.

Nikotiini on myrkyllistä, ja lasten ja nuorten kehittyvät aivot ovat alttiita nikotiiniriippuvuuden synnylle nopeasti. Nikotiini muuttaa lasten aivojen toimintaa, haittaa lasten aivojen kehitystä ja heikentää lasten kognitiivista suorituskykyä. Se voi stimulanttina aiheuttaa levottomuutta, ADHD:n kaltaista oirehdintaa, masennus- ja ahdistusoireilua sekä impulsiivisuutta. Nikotiinin on todettu lisäävän riskiä sairastua tyypin 2 diabetekseen, nostavan verenpainetta sekä heikentävän lihasten ja keuhkojen toimintaa. Nikotiini lisää riskiä sairastua sydän- ja verenkiertoelimistön sairauksiin ja edistää syöpäsolujen kasvua. Mentoli aromiaineena voimistaa nikotiinin vaikutusta aivoissa ja täten voimistaa riippuvuutta nikotiiniin.

Hallituksen esityksen tavoitteena on ehkäistä nikotiinipussien nuorisokäyttöä sekä suojella lapsia ja nuoria tuotteisiin liittyviltä haitoilta. Esityksen ehdottama makuvalikoima on ristiriidassa tavoitteen kanssa. Mintun ja mentolin maut vetoavat tutkitusti lapsiin ja nuoriin, jolloin hallituksen tavoite ehkäistä nuorisokäyttöä ja suojata lapsia ja nuoria ei toteudu. Hallituksen esitys ei perustele tutkittuun tietoon perustuen, miksi mentolin ja mintun maku sallittaisiin nikotiinipusseissa. Lääketieteellinen ja terveystieteellinen tutkimusnäyttö ei tue mentolin ja mintun makuisten nikotiinipussien sallimista vähittäismyyntiin.

Tupakkalain valvonnan näkökulmasta makuaineiden kieltäminen nikotiinipusseista on selkein ja yksinkertaisin ratkaisu. Tällöin nikotiinipusseista linjattaisiin samalla tavalla kuin muista tupakkatuotteista, eli ne olisi kielletty savukkeista, kääretupakasta, kuumennettavista tupakkatuotteista, nikotiininesteistä ja nikotiinipusseista.

Lähteet:

Bundesinstitut für Risikobewertung, 2022. Health Risk Assessment of Nicotine Pouches: Updated BfR Opinion No. 023/2022 of 7 October 2022, BfR-Stellungnahmen. Bundesinst. für Risikobewertung. <https://doi.org/10.17590/20220204-105615>

Harrison E, Biswas L, Avusula R, Zhang M, Gong Y, Liu X. Effects of menthol and its interaction with nicotine-conditioned cue on nicotine-seeking behavior in rats. *Psychopharmacology (Berl)*. 2017 Dec;234(23-24):3443-3453. doi: 10.1007/s00213-017-4736-0. Epub 2017 Sep 16. PMID: 28918457; PMCID: PMC5693741.

Michelle I. Jongenelis, Mary-Ellen E. Brierley, Runze Li. Patterns of nicotine pouch use among young Australians, *Drug and Alcohol Dependence*, Volume 264, 2024, 112428, ISSN 0376-8716, <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2024.112428>.

National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion; Office on Smoking and Health. Nicotine Pouches. Nicotine Pouches | Smoking and Tobacco Use | CDC.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2024. Nuorten nikotiinipussien käytöllä on vahvat yhteydet muiden nikotiinituotteiden käyttöön, nuuskan käyttö yleistynyt aikuisilla - THL

Yale Medicine, What Parents Should Know About Nicotine Pouches, July 2024. What Parents Should Know About Nicotine Pouches > News > Yale Medicine

Muut mahdolliset kommentitne hallituksen esityksen luonnoksesta

Näkemyksemme mukaan hallituksen esityksen mukainen nikotiinipussin sallittu enimmäisvahvuus on liian korkea ja sitä tulee alentaa merkittävästi. Korkea nikotiinipitoisuus aiheuttaa riippuvuutta sekä lisää vaarallisten myrkytysten riskiä erityisesti lapsilla, nuorilla ja eläimillä. Hallituksen esityksessä mainitaan, että nikotiinin akuutin myrkyllisyyden raja on 16,7 milligrammaa grammassa tuotetta. Hallitus ehdottaa, että maksimirajaksi asetettaisiin 16,6 milligrammaa grammassa, joka on vain 0,1 milligrammaa vähemmän kuin akuutin myrkyllisyyden raja. Tutkimuksissa on todettu, että nikotiinipussit voivat sisältää enemmän tai vähemmän nikotiinia kuin mitä tuotepakkauksissa lukee. Lisäksi osa käyttäjistä voi käyttää samanaikaisesti useampaa kuin yhtä pussia tai käyttää niitä liian tiheästi, jolloin myrkytysvaara kasvaa.

Esimerkiksi Latviassa enimmäisvahvuus on 4 milligrammaa grammassa tuotetta, mikä olisi nikotiiniriippuvuuden ja muiden haittojen ehkäisyn näkökulmasta huomattavasti parempi vaihtoehto. Näkemyksemme mukaan nikotiinipitoisuuden kansallisen maksimirajan määrittäminen tulee perustua parhaaseen lääketieteelliseen, farmakologiseen ja terveystieteelliseen tutkimukseen.

Lähteet:

Bundesinstitut für Risikobewertung, 2022. Health Risk Assessment of Nicotine Pouches: Updated BfR Opinion No. 023/2022 of 7 October 2022, BfR-Stellungnahmen. Bundesinst. für Risikobewertung. <https://doi.org/10.17590/20220204-105615>

Hauke Reimann, Matthias Berger, Elisabeth Eckert, Katja Merches, Frederik Börnke. Beyond smoking: Risk assessment of nicotine in pouches, *Toxicology Reports*, Volume 13, 2024, 101779, ISSN 2214-7500, <https://doi.org/10.1016/j.toxrep.2024.101779>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214750024001628>

Mallock N, Schulz T, Malke S, et al. Levels of nicotine and tobacco-specific nitrosamines in oral nicotine pouches. *Tobacco Control* 2024; 33:193-199. Levels of nicotine and tobacco-specific nitrosamines in oral nicotine pouches

Mallock-Ohnesorg N, Rabenstein A, Stoll Y, Gertzen M, Rieder B, Malke S, Burgmann N, Laux P, Pieper E, Schulz T, Franzen K, Luch A, Rüter T. Small pouches, but high nicotine doses—nicotine delivery and acute effects after use of tobacco-free nicotine pouches. *Front Pharmacol.* 2024 May 22; 15:1392027. doi: 10.3389/fphar.2024.1392027. PMID: 38841367; PMCID: PMC11150668. Small pouches, but high nicotine doses—nicotine delivery and acute effects after use of tobacco-free nicotine pouches - PMC

Nurvo Tiina

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue - Palvelualuejohtaja Markus Paananen,
20.1.2025 § 1, valmistelija hallintopäällikkö Juha Savela